



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060105

DOM
2012-11-20
Stockholm

Mål nr
P 8115-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-08-28 i mål nr P 1865-12, se bilaga A

KLAGANDE

Krokoms kommun
835 80 Krokoms

Ombud: Advokaterna K T och C R A

MOTPARTER

1. Y B

2. Byns samfällighetsförening

3. B E

4. G G

5. M N

6. Sems Villaförening

7. A S

Dok.Id 1041614

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

8. J W

9. L W

10. Ö Ö

SAKEN

Upphävande av beslut om antagande av detaljplan

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

YRKANDE I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Krokoms kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, fastställer Krokoms kommuns beslut om att anta detaljplanen för X m.fl.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Krokoms kommun har utvecklat sin talan på samma sätt som vid mark- och miljödomstolen med följande tillägg och förtydliganden. Ärendet har påbörjats före den 2 maj 2011 vilket innebär att den tidigare plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, ska tillämpas i målet. Av förarbetena till ÄPBL (prop. 1985/86:1 s. 656) följer att en kommun ska kunna avsäga sig ansvaret i sådana områden där man tidigare använde byggnadsplan, t.ex. inom områden för fritidsbostadsbebyggelse. Enligt lagkommentaren till 6 kap. 26 § ÄPBL använde kommunerna sig dock av byggnadsplaner även för områden med annat än fritidsbostadsbebyggelse. Det finns åtskilliga fall där byggnadsplan reglerade, och än idag reglerar områden med stadsmässig bebyggelse. Uttalanden till förarbetena till ÄPBL uppfattades dock allmänt som en viss skärpning av kravet på kommunalt huvudmannaskap på så sätt att en återgång skulle ske till att kommunalt huvudmannaskap skulle gälla för områden med permanentbostadsbebyggelse och enskilt huvudmannaskap för fritidsbostadsbebyggelse.

Lantmäterimyndigheten har i samverkan med Boverket, på Regeringens uppdrag, utrett huvudmannaskapsfrågor för allmänna platser i detaljplan. Lantmäterimyndigheten har i rapport 2008:6 redovisat regeringsavgöranden beträffande dessa frågor. Vid genomgång av praxis från Regeringen kan konstateras att begreppet ”särskilda skäl” fått en vidare tolkning än vad som följer av förarbetena. En omständighet som enligt praxis talar för att enskilt huvudmannaskap ska godkännas är om kommunen av tradition har haft enskilt huvudmannaskap sedan tidigare i samma område eller i angränsande område. En annan omständighet som talar för enskilt huvudmannaskap är om kommunen eftersträvar en enhetlig förvaltning av ett större område. Särskilda skäl för enskilt huvudmannaskap har också godtagits i praxis beträffande områden med

både permanent- och fritidisbebyggelse, s.k. blandande områden. Det finns också fall som antyder att det torde vara möjligt att införa enskilt huvudmannaskap även i renodlade permanentbostadsområden. Det bör i sammanhanget nämnas att en sammanfattning av lantmäterimyndighetens rapport redovisas i förarbetena (prop. 2009/10:170) till den nya plan- och bygglagen (2010:900) som trädde ikraft den 2 maj 2011.

Krokoms kommun har i dag delad väghållning. Kommunen är väghållare i Krokoms tätort och i Byskogen. Övriga vägar i kommunen har enskild väghållning där vägföreningar eller samfälligheter är väghållare. Undantaget är de allmänna vägarna där Trafikverket är väghållare. Nuvarande ordning med olika huvudmannaskap innebär att medlemmarna i vägföreningarna/samfällighetsföreningarna dels debiteras för vägunderhållet från föreningen, dels betalar för det kommunala vägunderhållet för delar av Krokoms och Byskogen genom kommunal skatt. Genom att skapa en enhetlighet där hela Krokoms kommun, förutom tätorten, har enskilt huvudmannaskap kommer bidraget till den kommunala väghållningen att minska. Krokoms kommun eftersträvar därför en enhetlig förvaltning av allmän platsmark vilket ska gälla för hela kommunen. Det aktuella planområdet angränsar vidare mot områden som idag har enskilt huvudmannaskap. Planändringen berör även fritidsbebyggelse i viss utsträckning. Det kan därmed konstateras att området till viss del utgörs av blandad bebyggelse. Övervägande del av bebyggelsen utgörs dock av permanentboende. Sammanfattningsvis kan konstateras att samtliga i praxis angivna faktorer, som bedömts utgöra särskilda skäl för att enskilt huvudmannaskap ska beviljas, är uppfyllda i förevarande fall.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Ärendet har påbörjats före den 2 maj 2011, varför ÄPBL ska tillämpas i målet.

Enligt 6 kap 26 § ÄPBL ska kommunen vara huvudman för allmänna platser om det inte finns särskilda skäl till annat. Frågan i målet är om de skäl kommunen redovisat är sådana särskilda skäl som avses i ÄPBL.

Av förarbetena till ÄPBL framgår att syftet med bestämmelsen är att kommunen inte utan vidare ska kunna avsäga sig huvudmannaskapet. Avsikten var att kommunen borde kunna använda enskilt huvudmannaskap där enligt tidigare gällande byggnadslag gällde byggnadsplan, t.ex. inom område för fritidsbebyggelse.

I förevarande fall avser kommunen att ändra en detaljplan, som vann laga kraft den 24 augusti 1989. Syftet med gällande detaljplan från år 1989 var att komplettera då befintliga fritidsbostäder (28 st.) med permanentbostäder i form av c:a 100 lägenheter i huvudsak i flerfamiljshus. Kommunen motiverar ändringen med en strävan efter en enhetlig förvaltning av allmän platsmark.

Genom planändringen sker inte någon ändring utöver den att kommunen genom en tillägsbestämmelse fransäger sig huvudmannaskapet för allmänna platser. Det har inte anförts att övergången från kommunalt till enskilt huvudmannaskap motiveras av några sedan år 1989 förändrade förhållanden inom planområdet eller kommunen. Kommunen har inte heller utvecklat vilka omständigheter som utgör grund för kommunens principiella inställning till vem som ska vara huvudman. Enbart det förhållandet att kommunen nu önskar erhålla en enhetlig förvaltning av allmän platsmark inom kommunen kan inte anses utgöra särskilda skäl för att ändra det huvudmannaskap som gällt i över tjugo år. Överklagandet ska därför avslås.

Eftersom Mark- och miljööverdomstolens avgörande inte går någon av motparterna emot har kommunikering med motparterna, jämlikt 22 § ärendelagen (1996:242), inte ägt rum inför avgörandet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Håkan Åberg och Peder Munck, referent, samt tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander. Domen är enhällig.

Föredraganden har varit hovrättsfiskalen Emilia Virtanen.



ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-08-28
meddelad i
Östersund

Mål nr P 1865-12

KLAGANDE

1. Krokoms kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen
835 80 Krokoms

2. Ö Ö

MOTPART

Krokoms kommun, Bygg- och Miljönämnden
835 80 Krokoms

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Jämtlands län beslut den 20 juni 2012 i ärende nr 403-4855-12, 403-4850-12, 403-4848-12, 403-4847-12, 403-4846-12, 403-4845-12 och 403-4844-12, se **bilaga 1**

SAKEN

Upphävande av beslut om antagande av detaljplan, X m.fl.

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avskriver målet avseende Ö Ö överklagande.
 2. Mark- och miljödomstolen avslår Krokoms kommuns överklagande.
-

YRKANDEN M.M.

Krokoms kommun (kommunen) har yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer kommunens beslut.

Ö Ö har återkallat sitt överklagande.

Kommunen har anfört i huvudsak följande. Kommunen eftersträvar en enhetlig förvaltning av allmän platsmark som ska gälla för hela kommunen. Motsvarande områden i andra delar av kommunen har idag enskilt huvudmannaskap. Endast Krokoms centralort utgör undantag. Planändringen berör fritidshusbebyggelse i viss utsträckning. Områden som gränsar mot planområdet har idag enskilt huvudmannaskap. Enligt proposition 2009/10:170 s. 199 har enskilt huvudmannaskap accepterats även för bostadsområden avsedda för permanent boende, om det finns enskilt huvudmannaskap sedan tidigare i samma område eller i angränsande områden. En enhetlig förvaltning av ett större område framhålls som en omständighet som talar för ett enskilt huvudmannaskap.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning. Krokoms kommuns överklagande ska därför avslås. Med anledning av Ö Ös återkallelse av sitt överklagande ska målet avseende hans överklagande avskrivas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 18 september 2012. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars-Göran Benmarker

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars-Göran Benmarker, ordförande, och tekniska rådet Mats Andersson. Föredragande har varit beredningsjuristen Paulina Rautio.